

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

DE DEFINITIE VAN HET BEGRIP „ONGEVAL”.

Een definitie mag vooral geen onnoodige termen bevatten. Daarom heb ik met opzet het woord *plotseling* weggelaten. Immers een *ongewilde* gebeurtenis komt plotseling, daar niemand deze hic et nunc verwacht. Verder bevat de definitie, welke collega VAN DEN VRIJHOEF noemt, naast plotseling *onverwachts*, dat er vrijwel synoniem mee is. Deze beide termen kunnen en moeten dus vervallen. De door hem juist geachte definitie betreft voorts alleen lichamelijke letsels onder het begrip „ongeval”. Hoezeer bij voorbeeld de Ongevallenwet zich uitsluitend met deze heeft bezig te houden, toch dient er op gewezen te worden, dat onder het begrip „ongeval” zeker ook zeer vele gebeurtenissen thuis hooren, waarbij geen enkele persoon betrokken is, bij voorbeeld als van een geparkeerde auto de remmen losgaan en de auto daardoor in het water rijdt.

Kerkrade, 28 Februari 1936.

B. VERAART.

THERAPIE BIJ ZIEKTE VAN CUSHING.

Met veel belangstelling nam ik kennis van het artikel van prof. dr. E. LAQUEUR en dr. TH. DEELEN over de therapeutische werking van menformon bij bovengenoemde ziekte. Gaarne wilde ik echter opmerken, dat Röntgenbestraling, welke deze schrijvers een behandelingsmethode noemen, welker beproefdheid met twee vraagteekens gequalificeerd wordt, toch wel degelijk succes kan hebben. Zij memoreeren het feit, dat ik een geval van het syndroom beschreven heb ook zonder aantoonbaar adenoom (*Ned. Tijdschrift v. Geneesk.* 1935, bldz. 4210—4215. Verslag vergadering der Amsterd. Neurologen-Vereeniging). Hierbij had Röntgenbestraling der hypophyse echter tot gevolg, dat de subjectieve verschijnselen zooals hoofdpijn, vermoeidheid, enz. verdwenen, terwijl tevens *een sinds jaren gewenschte graviditeit thans prompt* na eenige bestralingen ontstond. Kort na deze publicatie zag ik op de neurologische policliniek van het Wilhelmina-Gasthuis een 2de patiënte die minder ernstig ziek was en bij wie ook onmiddellijk na eenige bestralingen der hypophyse *de reeds jaren onvervulde wensch van zwangerschap in vervulling ging*. Een door ons ondernomen poging de eerste patiënte te helpen met het inspuiten van hypophysaire producten, was mislukt. Het is verheugend, dat de schrijvers thans met groote giften menformon een zoo fraai succes konden boeken. Daarnaast meenen wij echter ook voor de bestralingstherapie een lans te moeten breken.

Amsterdam, 1 Maart 1936.

H. DE JONG.

NOGMAALS: BLOEDSTELPING DOOR EEN NIEUW PECTINEPRAEPARAAT.

Wanneer de ervaring mij niet geleerd had, dat bij verscheiden vrouwen, vóór en op den climacterischen leeftijd, sangostop als therapeuticum tegen uterusbloedingen was aangewend, zou ik mij niet met deze zaak hebben bemoeid. Mijn reactie op dit onderdeel van het artikel van collega FERIZ gold daarom meer als een waarschuwing. Indien collega KELLERMANN SLOTEMAKER beter gelezen had, zou hij de suggestie, dat ik bij een gecastreerde vrouw van ongeveer 50 jaar hormoonbehandeling aangewezen acht, wel in de pen gelaten hebben. In de eerste plaats is nergens gesproken van een gecastreerde vrouw (de castratiebestraling was immers mislukt) en in de tweede plaats doelde ik niet op deze patiënte in het bijzonder, maar drukte mij meer algemeen uit.

Het deed mij genoegen, dat collega FERIZ een iets uitgebreider beschrijving van zijn ziektegevallen heeft gegeven; zulks kost maar enkele regels en verklaart veel, wat anders duister zou zijn gebleven. Ik meen, dat wij het in den grond der zaak

wel eens zijn, dat sangostop slechts tijdelijk en symptomatisch kan werken, en niet geschikt is voor een rationeele behandeling van gynaecologische bloedingen. In zoover kan ik het middel ook wel waardeeren, al is het geen panacee. Voor de rest verwijs ik naar mijn antwoord aan collega KELLERMANN SLOTEMAKER.

Collega FERIZ schrijft ten slotte, dat hij tot nog toe heeft aangenomen, dat hormonen uitsluitend via het functioneerende ovarium werkzaam zijn. Zooals het daar staat, is die gedachte onjuist. Ook bij totale afwezigheid van beide ovaria kan men door inspuiting van menformon en progestine zoo goed als steeds een uterusbloeding te weeg brengen, die volkomen den indruk van een menstruatie maakt. De invloed van de hypophysevoorkwabhormonen op de baarmoeder gaat echter alleen via het functioneerende ovarium. Wellicht speelde FERIZ dit feit door het hoofd.

Amsterdam, 1 Maart 1936.

J. H. ENGELKENS.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — Geslachtsziekten bij jeugdige personen. Bij de jongste telling van nieuwe gevallen van geslachtsziekten in Duitschland is gebleken, dat 7380 mannelijke en 7430 vrouwelijke personen van 15 tot 19 jaar zijn besmet. Van deze besmettingen hadden bij de mannen 1.6 pCt. plaats in het 16e jaar, 4.1 pCt. in het 17e, 9.8 pCt. in het 18e, 15.4 pCt. in het 19e en 59.1 pCt. in het 20e jaar. Bij de meisjes bedroeg het percentage voor de opeenvolgende jaren 4, 6.4, 13.8, 29.2 en 46.6, waarbij moet worden bedacht, dat niet elke gonorrhoea bij vrouwen wordt ontdekt. In de groote steden loopen de 16-jarigen evenveel gevaar als de 17-jarigen in de kleinere steden en als de 18-jarigen in plaatsen met minder dan 10000 inwoners (*Münch. med. Wochenschr.*, 14 Febr.).

De *Deutsche Med. Wochenschr.* van 14 Februari ontleent aan een verslag van den gezondheidsdienst in Illinois hetbericht, dat daar 18000 nieuwe gevallen van syphilis zijn voorgekomen in het laatste verslagjaar, en dat in de gestichten 1400 krankzinnigen vertoeven, die hun toestand aan syphilis te danken hebben. Zij kosten den staat ongeveer 50000 dollars per jaar.

— **Statistiek van den zelfmoord.** In de jaren 1881 tot 1885 hadden in Duitschland op elke 10000 inwoners 21.1 zelfmoorden plaats. Dit aantal is gaandeweg gestegen tot 29.2 in 1932 (in 1933 is het weer iets gedaald). Daaronder waren 13116 door mannen gepleegd en 5619 door vrouwen. Met uitzondering van Frankrijk, waar de veelvuldigheid van den zelfmoord eenigszins afneemt, is dit verschijnsel in West-Europa algemeen. In Zweden, dat de oudste statistiek heeft op dit gebied, is de frequentie in 150 jaren verzevenvoudigd. De toeneming is het sterkst bij de vrouwen. Te Berlijn heeft het geheele aantal zelfmoorden in 1932 bedragen 53.1 per 10000 inwoners. Op het land is het belangrijk geringer (*Aerztebl. f. Berlin.* 8 Februari).

LOCARNO. — Een vermageringsmiddel uit den handel teruggetrokken. Een firma te Locarno, die onder den naam *Aldifen* een aromatisch nitro-lichaam, dus iets als dinitrophenol, als vermageringsmiddel in den handel bracht, heeft aan de *Zeitschr. f. Aerztl. Fortb.* (15 Februari) bericht, dat zij dit middel uit den handel heeft teruggetrokken.

FRANKFORT a. M. — Geneeskunde en meteorologie. Den 28en en den 29en Februari heeft te Frankfort a. M. een conferentie plaats gehad over geneeskundig-meteorologische statistiek, ten einde te komen tot een inzicht in de betrekkingen, die worden vermoed tusschen de weersgesteldheid en den gezondheidstoestand. De leiding berustte bij prof. F. LINKE, meteoroloog, en prof. B. DE RUDDERE, paediatr te Frankfort (*Münch. med. Wochenschr.*).

JAPAN. — Ziekenhuisplannen. Japan neemt zich voor 600 nieuwe ziekenhuizen te bouwen, die 30 miljoen yen zullen kosten, waarvan de staat de